

Odborné časopisy

Filozofické fakulty Masarykovy univerzity

2018

Zpráva pro Ediční radu FF MU o stavu prací na zvyšování kvality publikační činnosti se zaměřením na odborné časopisy, právní rámec jejich vydávání a nastavení optimálních procesů redakční práce.

Vědecké časopisy vydávané akademickými institucemi jsou povinny dodržovat mezinárodní standardy transparentnosti a dobré praxe (best practice).

S odvoláním na tyto mezinárodně platné principy fungování vědeckých časopisů, které chceme naplňovat, jsme se v roce 2018 zaměřili na řešení následujících oblastí:

1. Nastavení právního rámce vydávání fakultních časopisů (a) licence Creative Commons, b) licenční podmínky).
2. Přípravu časopisů na zařazení do Directory of Open Access Journals (DOAJ).

Ad 1.)

a) CC licence

Odborné časopisy FF MU jsou již řadu let vydávány on-line v režimu open access. Dosud však nebyla na fakultní úrovni vybrána vhodná licence Creative Commons, která by legalizovala tento stav ve smyslu jasně definovaných pravidel pro nakládání s publikovanými studii.

Požádali jsme proto právníky z Centra pro transfer technologií MU, aby nám pomohli vybrat vhodnou CC licenci s ohledem na naše potřeby a praxi obvyklou v akademickém prostředí.

Vybraná licence: **CC BY-SA 4.0** (<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>)

Zpřístupnění díla pod veřejnou licencí **CC BY-SA 4.0** znamená, že **kdokoliv je oprávněn** předmět ochrany:

- sdílet,
- zpracovávat,
- a to i pro komerční účely.

Zpřístupnění díla pod veřejnou licencí **CC BY-SA 4.0** znamená, že **uživatel je povinen**:

- uvádět původ,
- zachovat licenci.

Prakticky to znamená, že předmět ochrany:

- Bude vždy dostupný ostatním -> ani nově vytvořený obsah (vzniklý tvůrčím zpracováním) nelze „uzavřít“ do standardního ochranného režimu autorského práva, bude muset být vždy dostupný pod CC BY-SA 4.0.
- Lze nahrát do e-learningu.
- Lze ukládat do oborových a institucionálních repozitářů, a to ve formě tzv. "publisher's edition".
- Lze prodávat (resp. komerčně užívat).

Informace o dalších CC licencích naleznete v dokumentu *Licence a jejich praktické důsledky* vypracovaném pracovníky CTT.

b) Licenční podmínky, licenční smlouvy

Pro odborné recenzované časopisy je jedním z pravidel „diverzita autorů“. Aby časopis nebyl pouze lokálním/institucionálním časopisem, musí být většina autorů publikujících odborné studie v něm externích.

Časopisy vycházející na MU mají povinnost uzavírat s autory licenční smlouvu, aby bylo s příspěvkem nakládáno v souladu s autorskoprávními předpisy (zákon č. 121/2000 Sb., směrnice MU č. 10/2013 – Duševní vlastnictví na Masarykově univerzitě).

Právníci CTT pro nás proto připravili licenční podmínky aplikovatelné v jednotlivých časopisech, aby byla problematika autorských práv řešena efektivně a trvale, zejména s ohledem na budoucí využití příspěvků.

Možné jsou dvě varianty postupu při sjednávání dohody s autorem:

- a) Podpisem smlouvy (bude připravena složka v IS MU pro archivaci smluv daného časopisu).
- b) Bezpodpisovým vyjádřením souhlasu s podmínkami publikování v časopise (tento způsob preferujeme).

Ad 2.)

Directory of Open Access Journals

Učinili jsme přípravné kroky směrem k přihlášení fakultních časopisů do DOAJ. Zařazením časopisů do této databáze fakulta potvrzuje svou politiku otevřeného přístupu k vědeckým poznatkům a současně zvyšuje viditelnost, a potenciálně tedy i citovanost, publikovaných studií. DOAJ hodnotí časopisy z hlediska otevřenosti přístupu a naplňování mezinárodních principů transparentnosti a dobré praxe ve vědeckém publikování.

Na základě kritérií DOAJ je nutné doplnit na weby časopisů některé informace týkající redakční praxe a postupů, jejichž popis na webech časopisů chybí.

- Jednotně bude upravena stránka „O časopisu“ – bude doplněna o chybějící sekce.
- Některé texty redakcím poskytneme – právní texty.
- V ostatních případech dostanou redakce k dispozici *Kritéria hodnocení DOAJ a Principy transparentnosti*, na jejichž základě
  - o doplní chybějící informace (CIT pak vloží na weby časopisů),
  - o nastaví příslušné procesy redakční práce.

Související dokumenty:

Principy transparentnosti a dobré praxe ve vědeckém publikování

Core practices (COPE)

Licence a jejich praktické důsledky (M. Myška, J. Zibner)

Vztah EBSCO, DOAJ, CC (M. Myška)

Text licenčních podmínek pro weby časopisů FF (M. Myška, J. Zibner)

Text Prohlášení o otevřeném přístupu pro weby časopisů FF (M. Myška, J. Zibner)

Kritéria hodnocení časopisů DOAJ

(dokumenty jsou dostupné v IS MU -- FF – Publikační činnost – Časopisy FF – Setkání redakcí 2018

https://is.muni.cz/auth/do/phil/puci/48245272/setkani_redakci_casopisu_2018-12-06/)